

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ ทักษะการดูแลผู้สูงอายุ กับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จากกลุ่มตัวอย่างเป็นพี่เลี้ยงผู้สูงอายุจำนวน 115 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา โดยใช้สถิติค่าความถี่ และค่าร้อยละ (ตารางที่ 4)

ตอนที่ 2 ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ ทักษะการดูแลผู้สูงอายุ และความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ตารางที่ 5 - 16)

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ ทักษะการดูแลผู้สูงอายุ กับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา (ตารางที่ 17)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ ทักษะการดูแลผู้สูงอายุ กับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา เพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน และสร้างสมการการพยากรณ์ความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา (ตารางที่ 18 - 20)

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดูแล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n = 115)	ร้อยละ
อายุ (ปี) ($\bar{X} = 38.5$, $SD = 8.85$, $Min = 22$, $Max = 60$)		
21 – 30	27	23.5
31 – 40	39	33.9
41 – 50	37	32.2
51 – 60	12	10.4
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	21	18.3
มัธยมศึกษา	67	58.3
อนุปริญญา	17	14.8
ปริญญาตรี	10	8.7
รายได้ (บาท) ($\bar{X} = 7,347$, $SD = 2,612$, $Min = 4,500$, $Max = 14,500$)		
ต่ำกว่า 5,000	1	0.9
5,000 – 10,000	96	83.5
10,001 – 15,000	18	15.7
ระยะเวลาในการดูแล (ปี) ($\bar{X} = 7.75$, $SD = 6.84$, $Min = 1$, $Max = 31$)		
1 – 10	83	72.2
11- 20	26	22.6
21- 30	5	4.3
31- 40	1	0.9

จากตารางที่ 4 พบว่า พี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา มีอายุเฉลี่ย 38.5 ปี โดยมีอายุต่ำสุด คือ 22 ปี และมีอายุสูงสุด 60 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 58.3 รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 7,347 บาท โดยมีรายได้ต่ำสุด 4,500 บาท และมีรายได้สูงสุด 14,500 บาท และระยะเวลาในการดูแลเฉลี่ยประมาณ 7.75 ปี ระยะเวลาในการดูแลต่ำสุด 1 ปี และระยะเวลาในการดูแลนานสูงสุด 31 ปี

ตอนที่ 2 ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ ทศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ และความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา (ตารางที่ 5 – 16)

ตอนที่ 2.1 ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ พี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จำแนกตามระดับความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ

ระดับความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ	คะแนนร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ	ต่ำกว่า 50	2	1.7
ระดับปานกลาง	50 - 80	59	51.3
ระดับสูง	มากกว่า 80	54	47.0
รวม		115	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า พี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรามีความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลางมีจำนวนสูงสุด (ร้อยละ 51.3) และมีความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุในระดับต่ำมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.7)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยของคะแนน และระดับความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จำแนกเป็นรายด้าน (n = 115)

ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านการสูงอายุและการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ	69.80	1.28	ปานกลาง
ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกาย	62.50	0.93	ปานกลาง
ด้านการดูแลป้องกันอุบัติเหตุ	89.00	0.52	สูง
ด้านการใช้อุปกรณ์เคลื่อนย้ายผู้สูงอายุ	79.60	0.68	ปานกลาง
ด้านการทำความสะอาดร่างกายและการดูแลแต่งกายผู้สูงอายุ	88.30	0.54	สูง
ด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	87.50	0.65	สูง
รวม	79.45	0.76	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 79.45$, $SD = 0.76$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความรู้ด้านการดูแลป้องกันอุบัติเหตุ ความรู้ด้านการทำความสะอาดร่างกายและการดูแลแต่งกายผู้สูงอายุและความรู้ด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นต่างก็อยู่ในระดับสูง โดยด้านการดูแลป้องกันอุบัติเหตุมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 89.0$, $SD = 0.52$) ส่วนด้านอื่นๆต่างก็อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2.2 ทศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ พี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จำแนกตามระดับทศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ

ทศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับไม่ดีที่สุด	0	0
ระดับไม่ดี	2	1.70
ระดับปานกลาง	107	93.00
ระดับดี	6	5.20
ระดับดีที่สุด	0	0
รวม	120	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า พี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา มีทศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลางมีจำนวนสูงสุด (ร้อยละ 93) และมีทศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุอยู่ในระดับไม่ดีมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.7)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยของคะแนน และระดับทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จำแนกเป็นรายด้าน (n = 115)

ทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ทัศนคติที่มีต่อทำงาน	3.75	0.92	ดี
ทัศนคติที่มีต่อผู้สูงอายุ	3.12	0.83	ปานกลาง
ทัศนคติที่มีต่อองค์กร	4.01	0.84	ดี
รวม	3.62	0.87	ดี

จากตารางที่ 8 พบว่า ทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.62$, $SD = 0.87$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทัศนคติที่มีต่อทำงานและทัศนคติที่มีต่อองค์กรต่างก็อยู่ในระดับดี โดยทัศนคติที่มีต่อองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.84$) ส่วนทัศนคติที่มีต่อผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยของคะแนน และระดับทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ด้านทัศนคติที่มีต่องาน จำแนกเป็นรายชื่อ

ทัศนคติที่มีต่องาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
เป็นงานที่ทำแล้วได้กุศล/บุญ	4.47	0.77	ดี
เป็นงานที่ทำให้เกิดความผูกพัน ใกล้ชิดผู้สูงอายุ	4.42	0.76	ดี
เป็นงานที่เสียสละ	4.38	0.85	ดี
เป็นงานที่น่าเบื่อ	3.86	0.89	ดี
เป็นงานที่ทำให้หดหู่ใจ	3.66	1.04	ดี
เป็นงานที่มั่นคง	3.52	0.94	ดี
เป็นงานที่เครียด	3.24	0.97	ปานกลาง
เป็นงานที่ได้ค่าตอบแทนไม่คุ้มค่าเหนื่อย	3.13	1.12	ปานกลาง
เป็นงานที่เหนื่อย ไม่ได้พักผ่อน	3.09	0.95	ปานกลาง
รวม	3.75	0.92	ดี

จากตารางที่ 9 พบว่า ทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุด้านทัศนคติที่มีต่องานโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.92$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ในรายชื่องานเป็นงานที่ทำแล้วได้กุศล/บุญ เป็นงานที่ทำให้เกิดความผูกพันใกล้ชิดผู้สูงอายุ เป็นงานที่เสียสละ เป็นงานที่น่าเบื่อ เป็นงานที่ทำให้หดหู่ใจและรายชื่อเป็นงานที่มั่นคง ต่างก็อยู่ในระดับดี โดยรายชื่อเป็นงานที่ทำแล้วได้กุศล/บุญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.77$) ส่วนรายชื่ออื่นๆต่างก็อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยของคะแนน และระดับทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ด้านทัศนคติที่มีต่อผู้สูงอายุ จำแนกเป็นรายข้อ

ทัศนคติที่มีต่อผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ผู้สูงอายุที่อายุมากๆ ความจำมักเสื่อมและมีอาการหลงลืม	4.29	0.89	ดี
ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่น่าสงสาร	4.15	0.70	ดี
ผู้สูงอายุไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงใดๆ	3.97	0.81	ดี
ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่น่านับถือ	3.93	0.91	ดี
ผู้สูงอายุมักไม่ค่อยชอบช่วยเหลือตนเอง	2.54	0.84	ปานกลาง
ผู้สูงอายุมักเอาแต่ใจตนเอง	2.05	0.82	ไม่ดี
ผู้สูงอายุชอบเรียกร้องความสนใจ	2.04	0.91	ไม่ดี
ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มักจู้จี้ขี้บ่น	2.03	0.80	ไม่ดี
รวม	3.12	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า ทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุด้านทัศนคติที่มีต่อผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, $SD = 0.83$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ในรายข้อผู้สูงอายุที่อายุมากๆ ความจำมักเสื่อมและมีอาการหลงลืม ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่น่าสงสาร ผู้สูงอายุไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงใดๆและผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่น่านับถือต่างก็อยู่ในระดับดี โดยรายข้อผู้สูงอายุที่อายุมากๆ ความจำมักเสื่อมและมีอาการหลงลืมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.89$) ส่วนรายข้อผู้สูงอายุมักไม่ค่อยชอบช่วยเหลือตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายข้ออื่นๆ ต่างก็อยู่ในระดับไม่ดี

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยของคะแนน และระดับทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ด้านทัศนคติที่มีต่อองค์กร จำแนกเป็นรายชื่อ

ทัศนคติที่มีต่อองค์กร	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ภูมิใจที่ได้บอกคนอื่นว่าท่านทำงานในสถานสงเคราะห์แห่งนี้	4.38	0.61	ดี
ชอบทำงานที่สถานสงเคราะห์แห่งนี้	4.26	0.67	ดี
การดำเนินงานขององค์กร คำนึงถึงประโยชน์ของผู้สูงอายุที่มารับบริการมากกว่าผลกำไร	4.18	0.95	ดี
ถ้ามีองค์กรอื่นที่ให้การบริการผู้สูงอายุ ฉันเลือกที่จะย้ายไปทำงานที่อื่นมากกว่า	4.07	0.91	ดี
คิดว่า กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆทำให้การทำงานในสถานสงเคราะห์แห่งนี้มีแบบแผนที่ดี	3.92	1.08	ดี
สถานสงเคราะห์แห่งนี้จัดบริการอื่นๆให้ท่านอย่างเหมาะสม	3.70	0.70	ดี
ชอบระบบการให้คุณ การลงโทษของสถานสงเคราะห์แห่งนี้เพราะเป็นไปอย่างยุติธรรม	3.55	0.96	ดี
รวม	4.01	0.84	ดี

จากตารางที่ 11 พบว่า ทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุด้านทัศนคติที่มีต่อองค์กรอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกรายชื่ออยู่ในระดับดี โดยรายชื่อภูมิใจที่ได้บอกคนอื่นว่าท่านทำงานในสถานสงเคราะห์แห่งนี้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.61$) ส่วนในรายชื่อชอบระบบการให้คุณการลงโทษของสถานสงเคราะห์แห่งนี้เพราะเป็นไปอย่างยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.55$, $SD = 0.96$)

ตอนที่ 2.3 ความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ พี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จำแนกตามระดับความเครียดในงาน

ความเครียดในงาน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับน้อยที่สุด	3	2.6
ระดับน้อย	52	45.2
ระดับปานกลาง	48	41.8
ระดับมาก	12	10.4
ระดับมากที่สุด	0	0
รวม	115	100.0

จากตารางที่ 12 พบว่า พี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา มีความเครียดในงานอยู่ในระดับน้อยมีจำนวนสูงสุด (ร้อยละ 45.2) และมีความเครียดในงานในระดับน้อยที่สุดมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.6)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยของคะแนน และระดับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา จำแนกเป็นรายด้าน (n = 115)

ความเครียดในงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ความเครียดจากการดูแลโดยตรง	2.33	0.91	น้อย
ความเครียดจากระบบงาน	2.48	0.70	น้อย
ความเครียดจากตัวผู้สูงอายุและพฤติกรรมของผู้สูงอายุ	2.85	0.77	ปานกลาง
รวม	2.54	0.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่า ความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$, $SD = 0.66$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเครียดจากตัวผู้สูงอายุและพฤติกรรมของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.85$, $SD = 0.77$) ส่วนด้านความเครียดจากการดูแลโดยตรงและด้านความเครียดจากระบบงานต่างก็อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยของคะแนน และระดับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ด้านความเครียดจากการดูแลโดยตรง จำแนกเป็นรายชื่อ

ความเครียดจากการดูแลโดยตรง	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การระมัดระวังไม่ให้ผู้สูงอายุหกล้ม	3.48	1.15	มาก
การสังเกตอาการผิดปกติ เช่น การมีรอยแดงที่ผิวหนัง			
การเกิดแผลกดทับ	2.50	1.34	ปานกลาง
การช่วยทำความสะอาดในการขับถ่าย	2.32	1.19	น้อย
การพูดคุยกับผู้สูงอายุเกี่ยวกับอาการต่างๆของผู้สูงอายุ	2.30	0.97	น้อย
การดูแลเรื่องอาหาร เช่น การช่วยป้อนอาหาร			
การให้อาหารทางสายยาง	2.28	1.21	น้อย
การช่วยพาผู้สูงอายุเดินภายในหรือนอกที่พัก	2.21	1.09	น้อย
การอุ้มหรือพยุงให้ผู้สูงอายุลุกจากเก้าอี้ไปที่เตียง	2.19	1.11	น้อย
การดูแลเรื่องการนอน การจัดเตรียมที่นอน	2.04	1.38	น้อย
การช่วยอาบน้ำหรือเช็ดตัว	2.03	1.07	น้อย
การช่วยใส่หรือเปลี่ยนเสื้อผ้าให้แก่ผู้สูงอายุ	1.95	1.37	น้อย
รวม	2.33	0.91	น้อย

จากตารางที่ 14 พบว่า ความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ด้านความเครียดจากการดูแลโดยตรงอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ในรายชื่อการระมัดระวังไม่ให้ผู้สูงอายุหกล้มอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.48$, $SD = 1.15$) ในรายชื่อการสังเกตอาการผิดปกติ เช่น การมีรอยแดงที่ผิวหนัง การเกิดแผลกดทับอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายชื่ออื่นๆต่างก็อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยของคะแนน และระดับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ด้านความเครียดจากระบบงาน จำแนกเป็นรายข้อ

ความเครียดจากงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
โอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	3.10	1.13	ปานกลาง
บุคลากรมีจำนวนน้อย	2.99	1.27	ปานกลาง
ผู้สูงอายุแต่ละคนที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ต้องดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา	2.79	1.23	ปานกลาง
กฎระเบียบที่เคร่งครัดของหน่วยงาน	2.58	1.06	ปานกลาง
การให้การดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยและช่วยเหลือตัวเองได้น้อย	2.45	1.13	น้อย
ผู้สูงอายุมีจำนวนมาก	2.40	1.10	น้อย
การทำงานที่ต้องเข้าเวรกลางคืน	2.22	1.16	น้อย
ปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติ จนไม่มีเวลาพัก	2.13	0.91	น้อย
การหมุนเวียนปฏิบัติงานตามอาคารที่พักต่างๆ	1.70	0.92	น้อย
รวม	2.48	0.70	น้อย

จากตารางที่ 15 พบว่า ความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ด้านความเครียดจากระบบงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ในรายข้อโอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน บุคลากรมีจำนวนน้อย ผู้สูงอายุแต่ละคนที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ต้องดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดเวลาและกฎระเบียบที่เคร่งครัดของหน่วยงานต่างก็อยู่ในระดับปานกลาง โดยรายข้อโอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่การงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.10$, $SD = 1.13$) ส่วนรายข้ออื่นๆต่างก็อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยของคะแนน และระดับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ด้านความเครียดจากตัวผู้สูงอายุและพฤติกรรมของผู้สูงอายุ จำแนกเป็นรายข้อ

ความเครียดจากตัวผู้สูงอายุและพฤติกรรมของผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ผู้สูงอายุเอาแต่ใจตนเอง	3.37	1.07	ปานกลาง
ผู้สูงอายุมีปัญหากับผู้สูงอายุคนอื่นหรือกับพี่เลี้ยง	3.14	1.16	ปานกลาง
การที่ผู้สูงอายุที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อพี่เลี้ยง	3.09	1.05	ปานกลาง
ผู้สูงอายุต้องการให้ท่านทำบางอย่างหรือให้ดูแลมากขึ้น โดยไม่มีเหตุผล	2.99	0.92	ปานกลาง
การส่งเสียงร้องดังๆ ของผู้สูงอายุ	2.85	0.96	ปานกลาง
ผู้สูงอายุเรียกร้องการดูแลที่มากเกินไปจนเกินความเป็นจริง	2.76	0.94	ปานกลาง
การเผชิญกับปัญหาด้านสภาพร่างกายและอาการของโรค ในผู้สูงอายุ เช่น ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ อาการหลงลืม	2.72	1.19	ปานกลาง
การตอบคำถามผู้สูงอายุที่ถาม และพูดเรื่องซ้ำๆ วกวน	2.40	1.06	น้อย
การที่ต้องใช้เวลารับฟังเรื่องราว หรือระบายความรู้สึก รู้สึกจากผู้สูงอายุ	2.36	1.02	น้อย
รวม	2.85	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 พบว่า ความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ด้านความเครียดจากตัวผู้สูงอายุและพฤติกรรมของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ในรายข้อที่ผู้สูงอายุเอาแต่ใจตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.37$, $SD = 1.07$) โดย ความเครียดในงานอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ผู้สูงอายุมีปัญหากับผู้สูงอายุคนอื่นหรือกับ พี่เลี้ยง ($\bar{X} = 3.14$, $SD = 1.16$) ส่วนรายข้อการที่ต้องใช้เวลารับฟังเรื่องราว หรือระบายความรู้สึก จากผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้านนี้ ($\bar{X} = 2.36$, $SD = 1.02$) โดยมีความเครียดในงานอยู่ใน ระดับน้อย

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ ทักษะติดต่อการดูแลผู้สูงอายุและความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ ทักษะติดต่อการดูแลผู้สูงอายุ และความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา

ความเครียดในงาน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p - value	ระดับ
ปัจจัยส่วนบุคคล			
อายุ	.245	.008	ต่ำ
ระดับการศึกษา	-.094	.316	ไม่สัมพันธ์
รายได้	-.032	.734	ไม่สัมพันธ์
ระยะเวลาในการดูแล	.080	.393	ไม่สัมพันธ์
ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ	-.103	.275	ไม่สัมพันธ์
ทักษะติดต่อการดูแลผู้สูงอายุ	-.184	.049	ต่ำ

จากตารางที่ 17 พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .245$)

ทักษะติดต่อการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.184$)

ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดูแล และความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ กับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา เพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน และสร้างสมการการพยากรณ์ความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา (ตารางที่ 18 - 20)

ตารางที่ 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ และความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ในรูปเมทริกสหสัมพันธ์ (Correlation matrix)

ตัวแปร	Stress	Age	Educate	Income	Time	Knowledge	Attitude
ความเครียดในงาน (Stress)	-						
อายุ (Age)	.245*	-					
ระดับการศึกษา (Education)	-.094	-.198*	-				
รายได้ (Income)	-.032	.378*	-.054	-			
ระยะเวลา (Time)	.080	.466*	-.141	.695*	-		
ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ (Knowledge)	-.103	-.221*	.019	.007	-.170	-	
ทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ (Attitude)	-.184*	.022	-.165	.092	.086	.005	-

*p < .05

จากตารางที่ 18 พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือรายได้และระยะเวลาในการดูแล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .695 แสดงว่าไม่มีตัวแปรพยากรณ์คู่ใดมีปัญหาความสัมพันธ์กันเองสูง (multicollinearity) โดยมีการเกิดสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์มีน้อย และพบว่าอายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .245$) และทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.184$)

ตารางที่ 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ค่าอำนาจการพยากรณ์ (R^2) และค่าอำนาจการพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) เมื่อใช้วิธีการถดถอยแบบเป็นขั้นตอน

ลำดับขั้นตัวพยากรณ์	R	R^2	R^2 change	F
1. อายุ	.245	.060	.060	7.247
2. อายุ,ทัศนคติของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุ	.310	.096	.036	5.961

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($R = .245$) โดยมีค่าอำนาจการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .060 แสดงว่าอายุสามารถอธิบายความแปรปรวนของความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราได้ร้อยละ 6

เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุเข้าไป ค่าอำนาจการพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น .096 ($R^2 = .096$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ อายุและทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุสามารถรวมอธิบายความแปรปรวนความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราได้ร้อยละ 9.6 โดยที่เมื่อเพิ่มตัวแปรทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุเข้าไป อำนาจการพยากรณ์ความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 (R^2 change = .036)

ตารางที่ 20 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ(b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ในการพยากรณ์ความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา

ตัวพยากรณ์	b	S.E.b	Beta	t	p-value
อายุ	.526	.189	.250	2.779	0.006
ทัศนคติของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุ	-.441	.209	-.190	-2.110	0.037
R= .310	R ² =.096	F= 5.961	Constant= 89.349		

จากตารางที่ 20 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสูงที่สุดคือ อายุ (Beta = .250) รองลงมาคือ ทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ (Beta = -.190) แสดงว่าอายุมีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการพยากรณ์ความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา รองลงมาคือ ทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ โดยสามารถสร้างสมการทำนายความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราได้ ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\text{ความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุ} = 89.349 + .526 (\text{อายุ}) - .441 (\text{ทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ})$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\text{ความเครียดในงานของพี่เลี้ยงผู้สูงอายุ} = .250 (\text{อายุ}) - .190 (\text{ทัศนคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ})$$